

Titel les:
Een verborgen portret
Deze les hoort bij de volgende OMG activiteit:
Levensverhaal Renée Wolf
Leerdoelen leerling:
<p>Leerlingen leren onder woorden brengen wat voor hen indrukwekkend is in het levensverhaal. De leerlingen kijken naar beeldende kunst aan de hand van kijkvragen uit Visual Thinking Strategies. Vervolgens leren zij een complex verborgen portret maken, door over het gezicht laagjes ervaringen die Renée Wolf heeft opgedaan te plakken.</p> <p>Leerlingen leren een titel maken bij hun eigen werkstuk.</p> <p>Leerlingen leren een korte 'recensie' maken bij werkstukken van anderen en waardering uitspreken voor het werk van elkaar.</p>
Tijdsduur:
2x 45 min.
Benodigd (les)materiaal:
<p>Afbeeldingen van beeldende kunst, bv. van Hendrik Werkman https://www.google.nl/search?hl=nl&tbm=isch&source=hp&biw=1093&bih=518&ei=3BMKXdivC8masAep5JToCQ&q=hendrik+werkman&oq=hendrik+werkman&gs_l=img.1.0.0j0i8i30j0i24i8.1064.3724..6387...0.0..0.52.588.15.....0....1..gws-wiz-img.....0..0i30j0i5i30.a1gfufHGz-#imgrc=SW0BRUWTIeltWM:&spf=1560941538091</p> <p>Lei Molin https://www.google.nl/search?q=lei+molin&source=lnms&tbm=isch&sa=X&ved=0ahUKEwi48sfSsPXiAhUNY8AKHcx_CwcQ_AUIECgB&biw=1093&bih=518#imgrc=09z5HoKQKSqAeM:&spf=1560941616061</p> <p>Marlene Dumas https://www.google.nl/search?q=marlen+dumas&source=lnms&tbm=isch&sa=X&ved=0ahUKEwi-zZrpsPXiAhVaQEEAHQ22AHkQ_AUIECgB&biw=1093&bih=518#imgrc=t0QQwZu1nUmgeM:&spf=1560941660818</p> <p>Beeldmateriaal: foto Renée Wolf.   Evt. ter illustratie van de techniek: werkstukken pabostudent.   Verbruiksmateriaal: print jeugdfoto Renée Wolf, zijdevloeipapier, evt. kleuren of structuren uit tijdschriften, behangselplak of Arabische gom, Pritt-stift. Wit tekenpapier voor de ondergrond (bv. kwart vel, A4).   Gereedschappen: scharen, kwasten voor de lijm.</p>
Vorbereiding door leerkracht:
<p>Verzamel verschillende soorten papier, collagemateriaal waarmee je de lln. wilt laten experimenteren. Maak behangersplak aan (of schaf Arabische gom aan. Daarmee smeert je het hele zijdevloeistuk in dat je wilt opplakken zodat het een transparant effect heeft en eerdere laagjes erdoorheen schijnen.) De fasen van het creatief proces kunnen zichtbaar opgehangen zijn in de klas. http://downloads.slo.nl/Documenten/7377%20Brochure%20Lesvoorbereiding%20Kunstz.O%20Stappenplan-DEFweb.pdf</p> <p>Bereid een tentoonstellingswand voor waar de werkstukken aandacht krijgen. (Bespreek evt. met je team welke functie de tentoonstelling kan krijgen voor andere groepen.)</p>
Start van de les:

Activiteit 1:**Fase Oriënteren:**

Kijk samen terug op het levensverhaal van Renée Wolf: Wat heeft indruk op je gemaakt? Waar heb je aan teruggedacht?

Breng onder woorden wat de kern is uit de ervaringen van de leerlingen, wat ze indrukwekkend vonden (bv. gevoelens van je vernederd voelen, eenzaam, bedreigd, niet gewenst, buitengesloten.)

Vertel dat je een aantal kunstwerken laat zien die misschien wel iets te maken kunnen hebben met zulke ervaringen.

Stel kijkvragen en geef de tijd voor het kijken:

1: Wat zie je?

Wat gebeurt er?

2: Wat betekent dat?

Waarom denk je dat?

Waarom zie je dat?

3: Wat zie je nog meer?

Wat kun je nog meer ontdekken?

Fase onderzoeken:

Besprek met de leerlingen dat ze gaan onderzoeken hoe ze verschillende soorten ervaringen van Renée Wolf in een soort portret bijeen kunnen brengen: alsof je laagjes over elkaar heen schuift of verschillende soorten gevoelens combineert.

Geef instructie over de soorten papier en met welke lijm zijdevloei opgeplakt moet worden wil je het transparante effect krijgen.

Stimuleer dat ze hun eigen experiment aangaan met de beschikbare materialen en minimaal 10 minuten gaan uitproberen.

Kern van de les (werkvorm):**Activiteit 2:****Fase uitvoeren:**

Sta stil bij de ontdekkingen die leerlingen hebben gedaan en besprek hoe ze die willen gaan gebruiken in hun definitieve werkstuk. Vraag tussentijds wat ze belangrijk vinden om te laten zien in het werkstuk, wat ze daarin nog sterker kunnen maken zodat dit ook voor anderen zichtbaar wordt.

Besprek of het werkstuk klaar is om het te presenteren en laat hen een toepasselijke titel erbij schrijven.

Afsluiting van de les:**Activiteit 3:****Fase evalueren:**

Bekijk samen met je leerlingen de tentoonstelling. Iedere leerling krijgt de rol van journalist die over de tentoonstelling gaat schrijven. Het is een top-expositie!

Ieder bekijkt minstens 2 werkstukken van anderen en krijgt daarbij de opdracht: Noteer de titel en schrijf in 5 regels een toelichtende tekst over een ander werk dan het jouwe uit de tentoonstelling.

Besprek daarna:

- Wat heb je geleerd over 'een verborgen portret' door er zelf mee bezig te zijn?
- Wat leer je door naar elkaars werkstukken te kijken?
- Wat leer je door naar beeldende kunst te kijken? Wat heb je overgenomen van kunstenaars?

Leergebieden en thema's:

Beeldende vorming, taal, levensbeschouwing.

Thema: Samenleven, erbij horen.

Wat voegt deze les toe aan het bestaande materiaal?

De extra betekenis van deze activiteit i.r.t. de eerdergenoemde OMG-activiteit.

Een manier om een indrukwekkende ervaring bij het levensverhaal te verwerken in een soort portret.
Stilstaan bij gevoelens van de ander en van jezelf.

Jeugdfoto Renée Wolf:

Werkstuk pabostudent:

